

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2553/

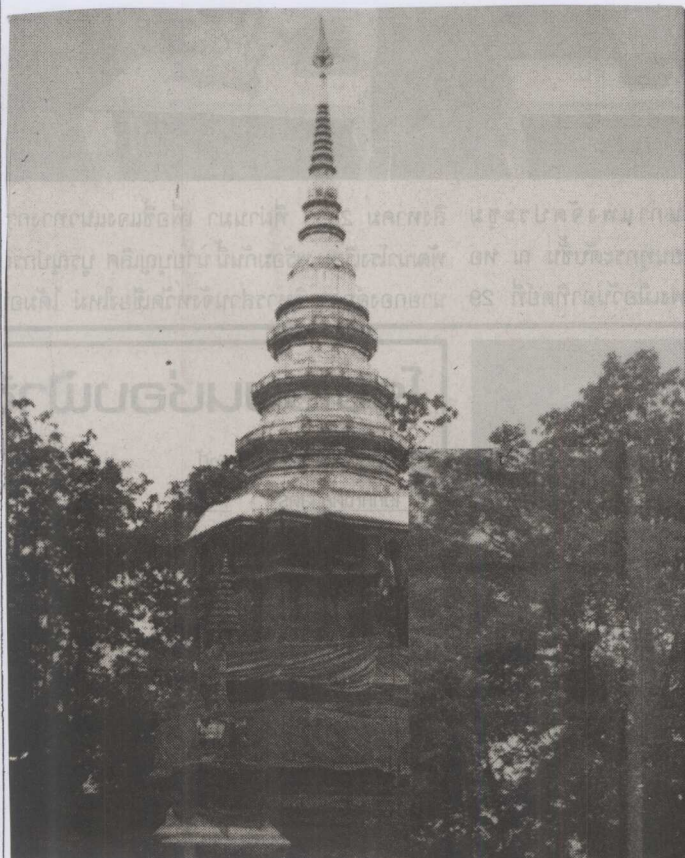
00244

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ - 1 ก.ย. 2553	ปีที่ 20	ฉบับที่ 6987	หน้า 5

สัปดาห์เรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๒

พระราชอุอมกิตติ โบราณสถาน สำคัญของเมืองเชียงใหม่

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	๕-1 ก.ย. 2553	20	6987	5

จาก

ตำนานและพงศาวดารเมืองเงินยางเชียงแสนได้กล่าวถึง
เรื่องการสร้างพระธาตุจอมกิตติเอาไว้ว่า พระมหาเถระ

ชาวโกศลนคร เมืองสุพรรณวดี ชื่อพระพุทโธมาจารย์ นำพระบรม
สารีริกธาตุจากเมืองลังกามาถวายพระเจ้าพังคราช ต่อมาพระองค์
พร้อมพระราชโอรสคือพระเจ้าพรหมกุมารจึงได้สร้างพระธาตุขึ้นบน
ดอยน้อย เมื่อ พ.ศ.1483 แล้วอัญเชิญพระธาตุที่ได้มาบรรจุไว้ โดย
ให้พระนามพระธาตุองค์นี้ว่า “พระธาตุจอมกิตติ”

ในปี พ.ศ.2030 หมื่นเชียงสงเจ้าผู้
ครองเมืองเชียงแสนได้ทำการบูรณะซ่อมแซม
องค์พระธาตุขึ้นครั้งหนึ่ง จนกระทั่งในเวลา
ต่อมาพระธาตุชำรุดทรุดโทรมลง เจ้าฟ้า
เฉลิมเมืองพร้อมกับคณะพระญาติและ
ประชาชนได้ร่วมกันบูรณะปฏิสังขรณ์พระ

ธาตุขึ้นใหม่อีกครั้งในราวปี พ.ศ.2237 ซึ่งคงปรากฏรูปแบบทาง
สถาปัตยกรรมอย่างที่เราเห็นในปัจจุบันคือเป็นศิลปกรรมร่วมสมัย
ระหว่างล้านนา กับ ศิลปะอยุธยาตอนปลาย

พระธาตุจอมกิตติเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่เมืองเชียงแสนมา
ช้านาน พระธาตุนี้ตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ยๆ นอกกำแพงเมืองเชียงแสน
ทางด้านทิศเหนือประมาณ 2 กิโลเมตร ในปัจจุบันเราสามารถขับ
รถขึ้นไปได้เกือบถึงองค์พระธาตุ ต่างจากเดิมซึ่งจะต้องใช้เส้นทาง
เดินผ่านบันไดนาคไปจนถึงลานทักษิณใกล้พระธาตุ ซึ่งเส้นทางนี้
เป็นเส้นทางโบราณที่คนสมัยก่อนใช้เป็นเส้นทางเพื่อขึ้นไปนมัสการ
องค์พระธาตุ

เมื่อขึ้นไปยืนอยู่บริเวณวัดพระธาตุจอมกิตติ จะสามารถ
เห็นทิวทัศน์ของตัวเมืองเชียงแสนที่เห็นแนวกำแพงเมืองทอดยาว
เป็นเส้นตั้งแต่เหนือจรดใต้ นอกจากนั้นไกลออกไปจากตัวเมืองยัง
สามารถมองเห็นแม่น้ำของ หรือ แม่น้ำโขงที่เป็นปราการทางธรรมชาติ
ของเมืองได้เป็นอย่างดีและที่ตรงนี้เองถือได้ว่าเป็นจุดชมวิวที่
สวยงามที่สุด

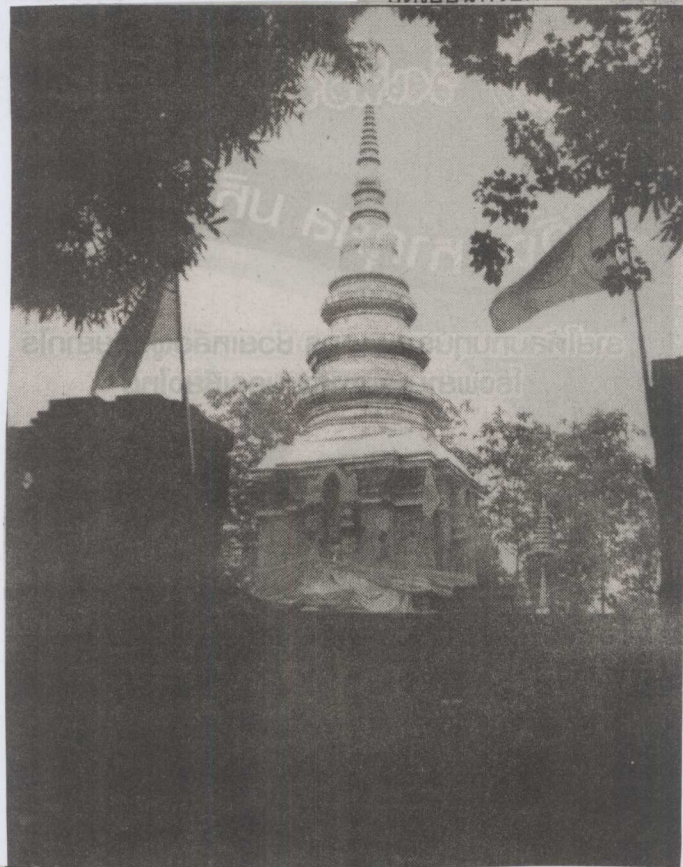
ในบริเวณวัดพระธาตุจอมกิตติยังปรากฏภูมิเจดีย์โบราณ
เก่าแก่อยู่อีกองค์หนึ่งตั้งอยู่ด้านล่างไปไกลจะที่ตั้งของพระธาตุจอม

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ ๕ 1 ก.ย. 2553	ปีที่ 20	ฉบับที่ 6987	หน้า 5

กิตติมถานนักคือพระธาตุจอมแจ้ง ด้านหน้า
ของพระธาตุจอมแจ้งเป็นพระวิหารที่สร้าง
ด้วยศิลปกรรมสมัยใหม่ที่ว่ากันว่าขัดแย้ง
กับความเก่าแก่ขององค์พระธาตุเจดีย์
ปัจจุบันนี้ปัญหาการบูรณะปฏิสังขรณ์
โบราณสถานจะเป็นปัญหาเรื้อรัง ที่มักจะ
ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวอ้างอยู่เสมอว่า
มิได้เป็นวิธีการอนุรักษ์โบราณสถานอย่าง

ถูกวิธีหากแต่เป็นการปรับปรุงโบราณให้เป็น
ปัจจุบันสถาน ซึ่งท้ายที่สุดก็คือเป็นการ
ทำลายโบราณสถานอย่างถูกกฎหมายนั่นเอง
นอกจากนี้ที่บริเวณแนวกำแพงเมืองเชียงแสน
โบราณยังมีการบูรณะโดยการขุดกำแพงเมือง
เพื่อเอาอิฐเก่าออกมาแล้วนำมาเรียงซ้อนกัน
ใหม่ให้เป็นแบบสมัยใหม่ จึงเป็นเรื่องที่น่า
ห่วงอยู่ว่าการบูรณะแบบนี้จะเป็นการทำให้
หลักฐานชิ้นสำคัญของประวัติศาสตร์อาจ
บิดเบือนหรือคาดเคลื่อนไปได้ ซึ่งถ้าหากเรา

**พระธาตุจอมกิตติ ปูนียสถานที่สำคัญคู่
บ้านคู่เมืองเชียงแสน สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้า
พังคราช เพื่อใช้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และ
ได้รับการบูรณะในสมัยของท้าวเชียงใหม่โดยการ
สร้างเจดีย์ครอบทับองค์เดิมเมื่อปี พ.ศ.2030**

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	๒1 ก.ย. 2553	20	6987	5

จะทำการศึกษาศิลปะสถาปัตยกรรมแบบล้านนา เราก็คงจะต้อง
ศึกษาจากภาพถ่าย เพราะของจริงจะไม่หลงเหลือให้เราเห็นแล้ว

ทุกวันนี้เราต้องยอมรับความจริงว่า มีโบราณสถาน
หลายพันแห่งทั่วประเทศได้รับการบูรณะทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูก
ต้องตามตำนานประวัติศาสตร์ที่ได้กล่าวอ้างถึง ซึ่งเป็นภาระหน้าที่
ของกรมศิลปากรที่จะต้องเข้ามาดูแลรักษา การที่กรมศิลปากรได้
ประกาศนโยบายให้บริษัทรับเหมาก่อสร้างได้เข้ามาบูรณะ
ปฏิสังขรณ์โบราณสถานนั้น ปรากฏว่ายังไม่มีโบราณสถานแห่งใด
ที่ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์อย่างถูกวิธีสักแห่งเดียว ทั้งนี้เพราะ
เนื่องจากบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่เข้ามารับเหมานั้นไม่ได้เข้าใจ
และไม่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าแหล่งประวัติศาสตร์นั้นๆ ให้ลึกซึ้ง
เพียงพอ ยกตัวอย่างเช่นการบูรณะปฏิสังขรณ์ของวัดพระธาตุจอม
กิตติ ซึ่งทางวัดเข้ามาดำเนินการเองและไม่ปรากฏว่ามีนักโบราณคดี
เข้ามาควบคุมดูแล โดยเฉพาะการก่อสร้างวิหาร ชุ่มประดูใหม่
ที่ขัดแย้งกับความงามขององค์พระธาตุที่มีอายุเก่าแก่หลายร้อยปี

วัดพระธาตุจอมกิตติ โบราณสถานที่ผู้คนจะต้องขึ้นไป
กราบไหว้เมื่อเวลาเดินทางมายังเมืองเชียงใหม่ นอกจากนี้ใน
บริเวณวัดยังเป็นจุดชมวิวของตัวเมืองได้สวยงาม ด้วยระยะทางที่

ไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก ทั้งองค์พระธาตุจอมกิตติยังมี
ประวัติศาสตร์การก่อสร้างที่น่าสนใจ ด้วยรูปแบบทางศิลปกรรมที่
สวยงามวัดพระธาตุนี้จึงยังคงตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่ในท่ามกลางจิตใจ
ของครุฑชาวยุคเชียงใหม่อย่างมิรู้ลืม

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th